

Utlåtande 2005:226 RVIII (Dnr 303-484/2005)

Tillvaratagande av avfall som kan återanvändas istället för att återvinnas

Motion av Hardy Hedman (kd) (2005:5)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion (2005:5) av Hardy Hedman (kd) anses besvarad med vad
föredragande borgarråd anför i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Viviann Gunnarsson anför följande.

Motionen

Hardy Hedman (kd) har i en motion (2005:5) till kommunfullmäktige föreslagit att Stockholms stad inbjuder frivilligorganisationer som arbetar med återanvändning och secondhandförsäljning att i anslutning till stadens återvinningscentraler för grovavfall få anordna insamling av begagnade varor som kan återanvändas, *bilaga 2*. Det kan gälla möbler, hushållsapparater, köksinredningar och liknande. Exempel på frivilligorganisationer som tar emot begagnade möbler och andra konsumentartiklar för renovering och försäljning i secondhandbutiker är Stadsmissionen, Myrorna, Återvinnarna och Emmaus.

Motionären anser att om återvinningscentral och insamling för återanvändning skulle finnas på samma plats skulle detta underlätta för dem som vill lämna grovavfall för både återanvändning och återvinning vid samma transportresa.

Remisser

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret, renhållningsnämnden, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Katarina-Sofia stadsdelsnämnd samt Liljeholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret anser att idén om återbruk är intressant och att förslaget därför bör utredas vidare. Återbruksverksamheten förutsätts inte medföra några kostnader för staden.

Renhållningsnämnden är positiv till att staden underlättar för återanvändning och anser att den verksamhet som initierats i Lövsta skulle kunna utvidgas till andra platser.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är positiv till åtgärder som stimulerar till ökad återanvändning och att lokalisera återvinning och återanvändning till samma plats.

Katarina-Sofia stadsdelsnämnd är positiv till ökad återanvändning av varor på återvinningscentralerna med den huvudsakliga inriktning som föreslås i motionen.

Liljeholmens stadsdelsnämnd delar motionärens intentioner och förordar att försök i enlighet med motionen genomförs vid någon av stadens återvinningscentraler. Om försöket utfaller väl kan detta utvidgas till övriga centraler.

Mina synpunkter

Jag delar motionärens uppfattning att en stor del av det som lämnas på stadens återvinningscentraler skulle kunna återanvändas. Det är helt i enlighet med EU:s avfallshierarki och ett led i ett effektivt resursutnyttjande att i så stor utsträckning som möjligt återanvända och återvinna. Därför arbetar vi redan med att möjliggöra återbruk på stadens återvinningscentraler, i samarbete med frivilligorganisationer, precis som motionären föreslår.

Klädinsamling finns idag på de flesta av stadens återvinningscentraler i form av klädholkar som placeras ut av olika organisationer. Klädinsamling finns även på Återvinningsbåten, det försök med en mobil återvinningscentral på vatten som nu kommer att vidareutvecklas. De organisationer som idag har klädholkar är Myrorna och Humana Sverige.

Klädholkarna på återvinningscentralen i Östberga har tagits bort på grund av problem med stölder och skadegörelse. Det finns dock intresse att börja insamlingen igen när ombyggnationen av återvinningscentralen i Östberga är klar i början av 2006.

På Lövsta återvinningscentral har det, i samband med den pågående upp-
rustningen, nyligen färdigställts ett område tänkt för återbruk av t ex möbler
och prylar. Det pågår diskussioner mellan renhållningsförvaltningen och in-
tresserade organisationer som är intresserade av att bedriva återbruksverksam-
het på återvinningscentralen Lövsta. På nyöppnande Vanadis återvinningscen-
tral, som öppnade i oktober 2005, finns en insamlingspunkt för Stadsmissionen
på försök. Förhoppningsvis får Stadsmissionen in material av tillräckligt hög
kvalitet så att samarbetet kan fortsätta.

Renhållningsnämnden behandlade i september 2004 ett ärende om riktlinjer
för hur återbruk på återvinningscentraler skall kunna fungera. Baserat på tidi-
gare erfarenheter konstaterade nämnden att det är viktigt att verksamheten sker
i samarbete med seriösa samarbetspartners, att återbruksrutan är bemannad
genom samarbetsorganisationens försorg hela tiden och att ytan töms varje
kväll. På så sätt kan risken för missbruk och skadegörelse minskas samtidigt
som det inte krävs någon extra arbetsinsats av personalen på återvinningscen-
tralen.

I samband med att nya återvinningscentraler etableras bör det redan från
början finnas återbruksmöjligheter med i planeringen. Jag ser det som en na-
turlig del i återvinningscentralernas verksamhet att verka för att återbruk un-
derlättas. Därför är det mycket glädjande att alla remissinstanser är positiva till
återbruksverksamheten.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin* och *Sten Nordin*
(båda m) och *Lotta Edholm* (fp) enligt följande.

Det är positivt att det redan idag planeras för återanvändning vid stadens olika återvin-
ningscentraler. Detta arbete måste fortsätta och utvecklas när nya centraler anläggs.
Många frivilligorganisationer arbetar med second hand-verksamhet och skulle kunna
vara intresserade av att ta hand om fungerande prylar för försäljning eller bistånds-
verksamhet.

Självklart är det viktigt att detta sker på ett sätt som inte inverkar negativt på den
ordinarie verksamheten på återvinningsplatsen.

Det är viktigt att principer som konkurrensneutralitet och äganderätt tas i beaktande
vid utformandet av ett system för återanvändning. Det bör dessutom understrykas att
kostnaderna för ett dylikt projekt inte ska falla på kommunens skattebetalare.

En samlokalisering av återvinningscentral och insamling för återanvändning under-
lättar för stockholmare som vill lämna grovavfall för både återanvändning och återvin-
ning vid en och samma resa. En positiv bieffekt kan dessutom bli att återvinningscen-

tralerna får en mindre mängd grovavfall för t ex miljöstörande förbränning. Därför är återanvändning även att betrakta som en god miljöåtgärd.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2005:5) av Hardy Hedman (kd) anses besvarad med vad föredragande borgarråd anför i utlåtandet.

Stockholm den 30 november 2005

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Viviann Gunnarsson

Anette Otteborn

Särskilt uttalande gjordes av *Sten Nordin*, *Mikael Söderlund* och *Kristina Alvendal* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Hardy Hedman (kd) har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit att Stockholms stad inbjuder frivilligorganisationer som arbetar med återanvändning och secondhandförsäljning att i anslutning till stadens återvinningscentraler för grovavfall få anordna insamling av begagnade varor som kan återanvändas. Det kan gälla möbler, hushållsapparater, köksinredningar och liknande. Exempel på frivilligorganisationer som tar emot begagnade möbler och andra konsumentartiklar för renovering och försäljning i secondhandbutiker är Stadsmissionen, Myrorna, Återvinnarna och Emmaus.

Motionären anser att om återvinningscentral och insamling för återanvändning skulle finnas på samma plats skulle detta underlätta för stockholmarna som vill lämna grovavfall för både återanvändning och återvinning vid samma transportresa.

REMISSER

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret, renhållningsnämnden, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Katarina-Sofia stadsdelsnämnd samt Liljeholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat 16 maj 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Förslaget att skapa förutsättningar för återbruksverksamhet har studerats vid flera tillfällen under senare tid. En rapport om förutsättningarna för återbruksverksamhet i anslutning till återvinningscentralerna har presenterats för renhållningsnämnden i september 2004 (dnr 23-0360). Såväl där som i andra ärenden under det senaste året har tankar på återbruksverksamhet bemötts positivt från nämndens sida.

En viktig förutsättning för att tillgodose förslaget i motionen är att det finns en utomstående organisation (återbrukspartner) som är beredd att driva verksamheten inom ett väl avgränsat område i anslutning till återvinningscentralerna. I ovan angiven rapport framgår vilka krav som bör ställas på en återbrukspartner för att verksamheten ska kunna fungera.

Stadsledningskontoret anser att idén om återbruk är intressant och att förslaget därför bör utredas vidare. Återbruksverksamheten förutsätts inte medföra några kostnader för staden. Motionen bör anses besvarad med vad som här anförts.

Renhållningsnämnden beslutade den 24 maj 2005 att överlämna renhållningsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande gjordes av *Yildiz Kafkas* (mp) och *Eva Oivio m fl* (s) och *Dick Urban Vestbro* (v), bilaga 1.

Reservation anfördes av *Anders Hellström* (m) och *Karl Bern m fl* (fp), bilaga 1.

Ersätтарыttrande gjordes av *David Winks* (kd) med hänvisning till yrkande av *Anders Hellström* (m) och *Karl Bern m fl* (fp), bilaga 1.

Renhållningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 10 maj 2005 har i huvudsak följande lydelse.

I det tjänsteutlåtande som låg till grund för nämnden beslut 2004-09-01 (dnr. 41-0026/05), drogs riktlinjerna upp för hur en mottagning av saker för återbruk i anslutning till en återvinningscentral skulle gå till. Förvaltningens förslag gick i korthet ut på att mottagning av möbler, prylar etc. ska ske på en avgränsad "torgruta" på ÅVC Lövsta. Mottagningen ska helt och hållet skötas av "återbrukspartners" och vara bemannad under hela den tid materialet får lämnas på torgrutan. Återbrukspartners kan vara olika frivilligorganisationer eller återbruksaktörer som skrivit kontrakt med Renhållningsförvaltningen.

Iordningställande av yta som kan nyttjas för återbruk vid ÅVC Lövsta ingår i det paket av renoveringsarbeten som är under upphandling. Byggstart är förlagt till juni.

Förvaltningen har, i avvaktan på att ytan ska bli klar, tidigare endast haft telefonkontakt med ett begränsat antal organisationer, men i dagarna har även en skriftlig intresseförfrågan skickats till Myrorna, Röda korset, Läkarmissionen, Erikshjälpen och Stockholms Stadsmission.

Då förvaltningen ej har möjlighet att kontrollera eller revidera insamlingsorganisationerna har utskicket endast riktats till organisationer som har 90-kontobehörighet. Detta innebär att Stiftelsen för insamlingskontroll reviderar verksamheten. Det har diskuterats att innefatta även föreningar utan 90-konto, men där andra enheter inom staden, t. ex. stadsdelsförvaltningar, har god insikt och kan bedöma seriositeten.

Lämpligheten av att samla in elektrisk utrustning för återbruk har diskuterats. Möjligen bör elektrisk och elektronisk utrustning undantas från insamlingen då ansvarsfrågan för eventuella fel i sådan utrustning kan bli komplicerad.

Idag finns insamling av kläder på ÅVC Lövsta i s.k. klädholkar i anslutning till återvinningscentralen. På ÅVC Östberga har behållare för kläder tagits bort p.g.a. åverkan. Diskussioner har förts med Emmaus om utplacering av klädholkar på ÅVC Vantör.

Lövsta är den återvinningscentral där det finns bäst förutsättningar att inrätta mottagning för återbruk. Om det visar sig fungera väl där kommer möjligheterna undersö-

kas att utvidga även till de övriga återvinningscentralerna. ÅVC Östberga har dock i dagsläget inte tillräckligt med utrymme för någon återbruksruta.

Inför det försök med flytande återvinningscentral som genomfördes i april – maj fick Röda Korset, Stadsmissionen, Emmaus, Myrorna och Humana Sverige förfrågan om att medverka. Endast Humana Sverige önskade delta och samlade under försöket in drygt 2 ton kläder. Vid eventuella fortsatta försök kommer förnyade kontakter tas.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade den 19 maj 2005 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av *Catharina Hillerström Vagli m fl* (m) och *Helen Jäderlund Eckardt m fl* (fp), *Eva Aronsson* (kd), bilaga 1.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 april 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till åtgärder som stimulerar till ökad återanvändning och att lokalisera återvinning och återanvändning till samma plats. Renhållningsförvaltningens erfarenheter från tidigare försök med att ta emot produkter för återanvändning i anslutning till återvinningscentraler visar att mottagningen måste bemannas och att materialet behöver transporteras bort varje kväll för att undvika inbrott. Ansvar för en sådan verksamhet ryms inte inom nuvarande entreprenörsavtal. Renhållningsförvaltningen har nyligen beslutat att göra ett nytt försök med återvinningsverksamhet på en avgränsad ”torgruta” på Lövsta återvinningscentral och söker en frivilligorganisation som kan sköta verksamheten. Denna verksamhet kommer att bygga på en uppgörelse mellan Renhållningsförvaltningen och en frivilligorganisation och medför inte något kostnadsansvar för förvaltningen.

Katarina-Sofia stadsdelsnämnd beslutade den 18 maj 2005 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av *Margareta Björk m fl* (m), bilaga 1.

Katarina-Sofia stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 maj 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Återanvändning av varor är ett utmärkt sätt att öka stadens ekologiska hållbarhet i form av minskade avfallsmängder och transporter. Staden strävar efter att i högre ut-

sträckning tillvarata befintliga resurser. Idag finns ett flertal organisationer som samlar in varor för återanvändning och vidareförsäljning. Om frivilligorganisationer ska kunna samla in material som kan återanvändas på återvinningscentralerna krävs att detta sker på ett säkert sätt. Såvitt förvaltningen kan bedöma behöver dessutom frågor om konkurrensneutralitet och äganderätt till lämnat avfall belysas i den fortsatta handläggningen av ärendet. Förvaltningen är således positiv till ökad återanvändning av varor på återvinningscentralerna med den huvudsakliga inriktning som föreslås i motionen. Förvaltningen föreslår att nämnden överlämnar detta tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade den 18 maj 2005 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande till kommunstyrelsen, att för sin del tillstyrka motionen, samt att anföra följande:

Stadsdelsnämnden delar motionärens intentioner och förordar att försök i enlighet med motionen genomförs vid någon av stadens återvinningscentralen. Om försöket utfaller väl kan detta utvidgas till övriga centraler.

Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 mars 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser positivt på förslaget som framförs i motionen. Det är rimligt att medborgarna bara ska behöva genomföra en transport för att bli av med sitt avfall. Det borde också vara praktiskt för organisationerna att samla upp allt på ett ställe. På så vis kan många transporter sparas in samtidigt som förutsättningarna för att fler varor återanvänds ökar. När man måste åka till ett ställe för att lämna sitt avfall och sedan till ett annat för sådant som kan återanvändas riskerar motivationen att lämna för återanvändning att minska. Förvaltningen instämmer i förslaget och anser att möjligheterna till inlämning av återanvändbart avfall vid centralerna bör undersökas.

RESERVATIONER M.M.

Renhållningsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Yildiz Kafkas (mp) och Eva Oivio m fl (s) och Dick Urban Vestbro (v) enligt följande.

Nämnden är positiv till att staden underlättar för återanvändning och anser att den verksamhet som initierats i Lövsta skulle kunna utvidgas till andra platser. Vi är angelägna om att kommunen aktivt arbetar för att få fler återbruksverksamheter att komma till stånd och att starta projekt som ökar motivationen till återbruk. Det finns goda exempel från andra städer och länder.

Reservation anfördes av Anders Hellström (m) och Karl Bern m fl (fp) med hänvisning till sitt yrkande enligt följande.

Som svar på remissen anfördes följande:

Det är i grunden positivt att produkter kan återanvändas i stället för att slängas. Det är dock viktigt att grundläggande principer som konkurrensneutralitet och äganderätt tas i beaktande vid utformandet av ett system för återanvändning. Det bör dessutom understrykas att det inte är aktuellt att kostnaderna för ett dylikt projekt faller på kommunens skattebetalare.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Catharina Hillerström Vagli m fl (m) och Helen Jäderlund Eckardt m fl (fp), Eva Aronsson (kd) med hänvisning till sitt eget yrkande enligt följande.

Att rekommendera kommunfullmäktige att bifalla den aktuella motion.

Att i övrigt bifalla förvaltningens förslag till beslut.

Att därutöver anföras:

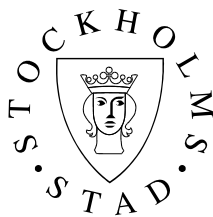
Motionären tar upp en väsentlig fråga avseende att mycket ”avfall” säkerligen skulle kunna återanvändas. Det vore därför bra om Stockholm hade rutiner för att säkerställa att sådant begagnat material kom till rätt mottagare. En samverkan med de frivilligorganisationer som arbetar med den sortens insamlingar synes då självklar.

Katarina-Sofia stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Margareta Björk m fl (m) med hänvisning till sitt eget yrkande enligt följande.

Att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till beslut samt att därutöver anföras:

Tanken på att återanvända möbler m m i stället för att återvinna dem är bra. De frågor som förvaltningen pekat på som konkurrensneutralitet, äganderätt etc är viktiga att utreda. Dock får ett sådant projekt inte innebära att det görs några kommunala satsningar, som kostar skattebetalarna pengar.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2005:5

2005:5 Motion av Hardy Hedman (kd) om tillvaratagande av avfall som kan återanvändas i stället för att återvinnas

Stockholms stad har tre välfungerande återvinningscentraler för grovavfall i Högdalen, Lövsta och Östberga. Den som har besökt någon av centralerna blir förvånad över hur mycket av det avfall som lämnas till återvinning istället kunde återanvändas. Det kan gälla möbler, hushållsapparater, köksinredningar och liknande.

Vid återvinningscentralerna gäller att allt som har lämnats till återvinning inte får tillvaratas av dem som besöker centralen. Denna regel är självfallet nödvändig för att verksamheten ska kunna fungera.

Många frivilligorganisationer arbetar med insamling av begagnade möbler och andra konsumentartiklar. Efter reparation säljs varorna i second-hand-butiker. Stadsmissionen, Myrorna, Återvinnarna och Emmaus är exempel på sådana organisationer.

Stockholms stad borde inbjuda frivilligorganisationer som arbetar med återanvändning att få ta emot begagnade artiklar i väl avgränsade ytor i anslutning till återvinningscentralerna. Troligen kan det gälla endast en organisation per återvinningscentral.

Att återvinningscentral och insamling för återanvändning skulle finnas på samma plats skulle underlätta för stockholmare som vill lämna grovavfall för både återanvändning och återvinning vid samma transportresa. En bieffekt kan bli att återvinningscentralerna får en mindre mängd grovavfall för t ex miljöstörande förbränning. Återanvändning är en god miljöåtgärning!

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag

att Stockholms stad inbjuder frivilligorganisationer som arbetar med återanvändning och second-hand-försäljning att i anslutning till stadens återvinningscentraler för grovavfall få anordna insamling av begagnade varor som kan återanvändas.

Stockholm den 7 februari 2005

Hardy Hedman